

Esimerkkiperheet 2017–2018

Esimerkkiperheiden ostovoiman kehitys jatkuu heikkona

Palkansaajien tutkimuslaitos on julkaissut uudet laskelmat muodostamiensa 7 esimerkkiperheen ostovoiman kehityksestä vuosina 2011–2016 sekä ennustanut sitä tälle ja ensi vuodelle. Laskelmissa on huomioitu muutokset verotuksessa, sotumaksuissa, sosiaaliturvassa, asuntolainojen hoitokuluissa ja kotitalouskohtaisissa inflaatiiovauhdeissa. Työssäkäyvien esimerkkiperheiden ostovoiman kehitys on ollut niukkaa edeltävinä vuosina eikä tähän ole tulossa merkittävää muutosta vuosina 2017 ja 2018. Poikkeuksena palkansaajaperheissä on ollut yksinhuoltajaperhe, jonka ostovoima on kasvanut nousseiden asumistukien seurauksena. Etuustuloja ja/tai tulonsiirtoja saavien esimerkkiperheiden ostovoiman kehitys on ollut aiempina vuosina muita parempaa, mutta kehitys on kääntynyt nykyisen vaalikauden aikana heidän kannaltaan huonompaan suuntaan. Heidän käytävissä olevat reaalitytulonsa jopa laskevat ennustevuosina. Omistusasujat ovat hyötynneet vuokra-asujiin nähden matalammasta inflaatiosta.

Yhteensä aikavälillä 2011–2018 käytettävissä olevat reaalitytulot kasvavat eniten yksinhuoltajaperheellä, lähes 12 prosenttia, ja vähiten muilla palkansaajaperheillä 1–3 prosenttia. Vuonna 2017 esimerkkiperheiden ostovoiman muutokset asettuvat välille -1,6 ja 0,8 prosenttia ja vuonna 2018 välille -0,9 ja 0,5 prosenttia. Vuosina 2017–2018 ostovoima kasvaa eniten hyvätuloisella pariskunnalla. Heikointa ostovoiman kehitys ennustevuosina on ansiosidonnaisella työttömyysturvalla olevalle työttömällä.

Hyvätuloisella pariskunnalla (vuoden 2017 kuukausipalkat 7 056 ja 5 667 euroa) käytettävissä olevien tulojen kasvu on aiempia vuosia parempaa vuosina 2017–2018. Esimerkkiperheistä sen ostovoima paranee eniten tänä vuonna.

Toimihenkilöperheen (3 863 ja 3 062 euroa) ostovoima kärsii julkisen sektorin lomarahaleikkauksista, sillä toinen perheen palkansaajista työskentelee julkisella sektorilla. Toisaalta perhe on hyötynyt matalista koroista ja asuntovelkaisen kotitaloutena se onkin kohdannut muita perheitä matalamman inflaation viime vuosina.

Työntekijäperheen (2 450 ja 2 349 euroa) nimelliset tulot kasvavat tänä vuonna toimihenkilöperhettä enemmän, koska perheen molemmat palkansaajat ovat yksityisellä sektorilla. Vuokrien nousu kuitenkin syö ostovoimaa verrattuna omistusasujiin.

Yksinhuoltajaperheen (2 078 euroa) ostovoiman kehitys on ollut hyvin nousujohteista aiempina vuosina tulonsiirtojen ansiosta. Ennustevuosina perheen saamat tulonsiirrot kuitenkin leikkaantuvat eikä ansiokehitys riitä kasvattamaan ostovoimaa vaan se alenee.

Työmarkkinatuella olevan työttömän ostovoima laskee vuosina 2017–2018. Leikkaus työttömyyspäivärahaan

tarkoittaa, että työmarkkinatuella oleva esimerkkihenkilö tippuu toimentulotuen varaan.

Ansiosidonnaisella päivärähällä (entinen kuukausipalkka 2 989 euroa) elävän työttömän ostovoiman kehitys on ennustevuosina kaikkein heikointa. Vaikka nimellinen kehitys onkin positiivista, seuraa muita perheitä korkeammasta inflaatiosta, että ostovoima heikkenee.

Eläkeläispariskunnan (2 066 euroa ja kansaneläke) ostovoima heikkenee ennustevuosina. Nimellistulojen kehitystä jarruttaa tänä vuonna kansaneläkkeeseen tehty leikkaus. Ensi vuonna takuueläkkeeseen tulee korotus, mutta työeläkeindeksi kasvaa hitaasti. ■

LISÄTIETOJA

Projektitutkija Henri Keränen
(09) 2535 7305
henri.keranen@labour.fi

Tiedottaja, erikoistutkija Heikki Taimio
(09) 2535 7349
heikki.taimio@labour.fi

Palkansaajien tutkimuslaitos
Pitkänsillanranta 3 A, 6. krs. 00530 Helsinki

Esimerkkiperhelaskelmat löytyvät Palkansaajien tutkimuslaitoksen kotisivulta osoitteesta: www.labour.fi